УДК 34
З-12

Рекомендовано до друку Вченою радою Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет» (протокол від 27.07.2026 № 13).

З-12 Забезпечення правопорядку та протидії злочинності в Україні та у світі: проблеми та шляхи їх вирішення : матер. VI Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпро, 05 черв. 2026 р.). Дніпро : ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2026. 242 с.

Збірник конференції містить матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції «Забезпечення правопорядку та протидії злочинності в Україні та у світі: проблеми та шляхи їх вирішення» (05.06.2026), у роботі якої взяли участь представники закладів вищої освіти, наукових установ, правоохоронних органів, недержавних установ України та іноземних держав.

Матеріали науково-практичної конференції надруковані в авторській редакції.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

докт. юрид. наук, проф. **Олег КИРИЧЕНКО** (*голова);* канд. юрид. наук, доц. **Олександр ХРИСТОВ** (*заст. голови);* канд. юрид. наук, доц. **Тетяна АЛФЬОРОВА**; докт. юрид. наук, доц. **Вадим ДАВИДЮК**; канд. юрид. наук **Сергій ДУБОВ**; докт. юрид. наук, проф**. Євген ЛЕГЕЗА**; канд. юрид. наук, доц. **Тетяна ЛЕЖНЄВА**; докт. юрид. наук, проф. **Вадим НЕГОДЧЕНКО**; канд. юрид наук, доц. **Станіслав ЧЕРНОП'ЯТОВ**; **Андрій МІРОШНИК** *(секретар).*

ISBN 978-617-8981-32-7

© ВНПЗ ДГУ, 2026
© Автори, 2026

Хізанов О.Д., Ємець О.М.
ДІЯЛЬНІСТЬ КІБЕРПОЛІЦІЇ У ПРОТИДІЇ НЕЗАКОННОМУ РУХУ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ЯК ЗАГРОЗІ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ.. 97

Кривопуск О.Г.
ТАКТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ДОПИТУ ЩОДО ВІДОМОСТЕЙ, ОТРИМАНИХ ВІД ІНШИХ ОСІБ (У ПОРЯДКУ СТ. 97 КПК – ПОКАЗАННЯ З ЧУЖИХ СЛІВ)……. 99

Павлова Н.В.
ПРОБЛЕМИ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ОТРИМАННЯ ДОСТУПУ ДО ДОКУМЕНТІВ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ШАХРАЙСТВА У СФЕРІ НЕРУХОМОСТІ……... 103

Щербина Є.М.
СПЕЦІАЛЬНІ ЗНАННЯ ПРИ ЗАХИСТІ ПРАВА ЛЮДИНИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАВДЖЕННІ……... 105

Янченко М.В., Павлова Н.В.
РОЛЬ КРИМІНАЛІСТИЧНИХ ВЕРСІЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЦІЛЕСПРЯМОВАНОСТІ ПЛАНУВАННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ……. 108

Савчук О.Ю.
СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА У ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ……. 111

Білінський М.-А. П.
МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ЗГАСЛИХ РЕКВІЗИТІВ ДОКУМЕНТІВ У ТЕХНІКО-КРИМІНАЛІСТИЧНОМУ ДОСЛІДЖЕННІ…… 114

Рубець К.В.
КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СУДОВО-ПОЧЕРКОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНІЙ ЗЛОЧИННОСТІ…… 117

Сівцова О.Ю., Сахненко О.В.
ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ…… 119

Serghei Derenev
HOUSE SEARCH AS AN INTRUSIVE EVIDENTIARY PROCEDURE: THE TENSION BETWEEN THE PUBLIC INTEREST IN ESTABLISHING THE TRUTH AND THE PROTECTION OF PRIVATE LIFE IN THE LIGHT OF THE ECTHR'S CASE-LAW…… 122

Ткаченко А.О.
ОСОБИСТІСНО-РОЛЬОВІ ВЛАСТИВОСТІ ОСОБИ ЗЛОЧИНЦЯ, ЯКА ВЧИНЯЄ ПОРУШЕННЯ ВИМОГ РЕЖИМУ РАДІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ: КРИМІНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ…….. 127

посилаються на те, що запитувані відомості становлять банківську таємницю тощо.

Справді, одним із основних професійних обов'язків нотаріуса є збереження таємниці відомостей, отриманих ним під час вчинення нотаріальних дій. Дотримання професійної таємниці покладено і в основу змісту присяги нотаріуса. Водночас у виняткових випадках таємниця вчинення нотаріальних дій може бути розкрита, зокрема в межах кримінального провадження. Інформація щодо вчинених нотаріальних дій може бути отримана шляхом тимчасового доступу до речей і документів, а також за допомогою обшуку [3].

Вилучення таких документів є можливим виключно в межах кримінального провадження та за наявності достатніх підстав вважати, що вони містять відомості, які підтверджують факт вчинення правопорушення. У разі наявності обґрунтованої ймовірності причетності конкретної особи до шахрайства у сфері нерухомості, з метою недопущення втрати часу вбачається доцільним негайне планування та проведення обшуку. Своєчасне та професійне здійснення цієї слідчої (розшукової) дії сприяє отриманню вагомих доказів причетності всіх співучасників до махінацій на ринку нерухомості та забезпечує належне доведення їхньої вини.

Список використаних джерел та літератури:

1. Кримінальний процесуальний Кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17.
2. Павлова Н. В., Птушкін Д. А., Чаплинський К. О. Теоретичні засади методики розслідування шахрайства, пов'язаного з відчуженням об'єктів нерухомого майна громадян : монограф. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2019. 196 с.
3. Нотаріальна таємниця через призму тимчасового доступу до речей та документів, обшуку: URL: http://yurradnik.com.ua (дата звернення: 16.03.2018).

Щербина Євген Миколайович
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри права
Дніпровського гуманітарного університету

СПЕЦІАЛЬНІ ЗНАННЯ ПРИ ЗАХИСТІ ПРАВА ЛЮДИНИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАВДЖЕННІ

Удосконалення праці органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України, є пріоритетним завданням на найближчі чотири роки, про це наголошував Президент України. Одним із способів виконання цієї мети є удосконалення інституту спеціальних знань, зокрема – шляхом вирішення юридичних конфліктів, які виникають під час залучення спеціаліста та експерта до участі у кримінальному провадженні. Більшість таких конфліктів

знаходяться в площині наявної сукупності ризиків та загроз конституційно та процесуально закріпленим правам та свободам сторін та інших учасників кримінального провадження. Зокрема, це також безпосередньо стосується і суб‘єктів спеціальних знань, якими є спеціаліст та експерт. Варто зауважити, що протягом останніх років тенденції кримінально-правової та кримінальної процесуальної політики призвели до появи нових форм процесуальних відносин, а також розширення меж, в яких вони функціонують. Найбільш вагомого значення, серед іншого, набуло введення до національного законодавства інституту кримінальних проступків, що мало наслідком розширення переліку прав та обов‘язків суб‘єктів спеціальних знань.

Водночас, аналіз норм вітчизняного кримінального процесуального законодавства надає підставу для констатації, що більшість конституційних прав людини забезпечується шляхом визначення загальних засад, яким має відповідати форма та зміст кримінального провадження. Ці засади знайшли нормативно-правове закріплення в ст. 7 чинного Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України). Зокрема, в ч. 1 цієї статті вказано, що зміст та форма кримінального провадження повинні відповідати загальним засадам кримінального провадження, до яких, зокрема, відносяться: верховенство права; законність; рівність перед законом і судом; повага до людської гідності; забезпечення права на свободу та особисту недоторканність; недоторканність житла чи іншого володіння особи; таємниця спілкування; невтручання у приватне життя; недоторканність права власності; презумпція невинуватості та забезпечення доведеності вини; свобода від самовикриття та право не свідчити проти близьких родичів та членів сім‘ї; заборона двічі притягувати до кримінальної відповідальності за одне і те саме правопорушення; забезпечення права на захист; доступ до правосуддя та обов‘язковість судових рішень; змагальність сторін та свобода в поданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості; безпосередність дослідження показань, речей і документів; забезпечення права на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності; публічність; диспозитивність; гласність і відкритість судового провадження та його повне фіксування технічними засобами; розумність строків; мова, якою здійснюється кримінальне провадження [1].

Відповідно до судової та правоохоронної практики можна диференціювати захист прав людини під час застосування спеціальних знань за такими критеріями: 1) захист прав підозрюваного/обвинуваченого на всіх стадіях кримінального провадження шляхом забезпечення можливості брати повноцінну участь у досудовому розслідуванні, зокрема – знайомитись з результатами експертного дослідження речових доказів, заявляти відвід учасникам кримінального провадження (це також стосується і спеціаліста та експерта), користуватись технічними засобами та консультацією спеціаліста. В цьому ж контексті також необхідно відмітити низку процесуально визначених випадків, коли слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії можуть проводитись виключно за участі спеціаліста; 2) захист прав потерпілих

осіб, зокрема під час проведення дій, до яких залучається суб‘єкт спеціальних знань; 3) забезпечення захисту безпосередньо спеціаліста та експерта шляхом визначення в кримінальному процесуальному законодавстві їх прав та обов’язків; 4) забезпечення принципу змагальності в частині проведення експертиз шляхом забезпечення можливості стороні обвинувачення та захисту призначати повторні, додаткові, комплексні та комісійні експертизи.

Заслуговує уваги також забезпечення належної участі спеціаліста та експерта шляхом визначення вимог до обсягу їх знань в КПК України та Законі України «Про судову експертизу».

Так, в ст. 3 наведеного законодавчого акту зазначено, що судово-експертна діяльність здійснюється на принципах законності, незалежності, об‘єктивності і повноти дослідження.

В ст. 4 передбачено, що незалежність судового експерта та правильність його висновку забезпечуються: визначеним законом порядком призначення судового експерта; забороною під загрозою передбаченої законом відповідальності втручатися будь-кому в проведення судової експертизи; існуванням установ судових експертиз, незалежних від органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування та суду; створенням необхідних умов для діяльності судового експерта, його матеріальним і соціальним забезпеченням; кримінальною відповідальністю судового експерта за дачу свідомо неправдивого висновку та відмову без поважних причин від виконання покладених на нього обов‘язків; можливістю призначення повторної судової експертизи; присутністю учасників процесу в передбачених законом випадках під час проведення судової експертизи [2].

В кримінальному процесуальному та кримінальному законодавстві України також визначено межі відповідальності суб‘єктів спеціальних знань за надання завідомо неправдивого висновку та відмову від виконання покладених обов’язків. Права та свободи спеціаліста та експерта також захищені кримінально-правовою забороною на втручання в діяльність судового експерта, перешкоджання з‘явленню експерта та спеціаліста та примушування їх до відмови від давання висновку.

Забезпечення прав і свобод людини під час застосування спеціальних знань також реалізовано в ч. 2 ст. 242 КПК України, в якій передбачено підстави обов‘язкового призначення експертизи:

1) встановлення причин смерті;

2) встановлення тяжкості та характеру тілесних ушкоджень;

3) визначення психічного стану підозрюваного за наявності відомостей, які викликають сумнів щодо його осудності, обмеженої осудності;

4) встановлення віку особи, якщо це необхідно для вирішення питання про можливість притягнення її до кримінальної відповідальності, а іншим способом неможливо отримати ці відомості;

5) визначення розміру матеріальних збитків, якщо потерпілий не може їх визначити та не надав документ, що підтверджує розмір такої шкоди,

розміру шкоди немайнового характеру, шкоди довкіллю, заподіяного кримінальним правопорушенням [1].

Такий підхід зумовлений необхідністю забезпечення належної та правильної кваліфікації кримінального правопорушення та встановлення об‘єктивних меж кримінальної відповідальності особі.

Отже, проведене дослідження надало підставу для висновку про наявність взаємоузгодженого механізму нормативно-правового захисту сторін та учасників кримінального провадження як на стадії досудового розслідування, так і під час судового розгляду. Зокрема, це забезпечується шляхом гарантування прозорості та об‘єктивності процесу пізнання, встановленню кримінального процесуального порядку застосування спеціальних знань, а також кримінально-правовою охороною прав сторін та учасників кримінального провадження.

Список використаних джерел та літератури:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України. Закон, Кодекс від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651- 17#Text

2. Про судову експертизу : Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/sho w/4038-12#Text

Янченко Микита Віталійович
здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня вищої освіти
Університету митної справи та фінансів
Павлова Наталя Валеріївна
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри правоохоронної діяльності
Університету митної справи та фінансів
ORCID 0000-0002-1572-4648

РОЛЬ КРИМІНАЛІСТИЧНИХ ВЕРСІЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЦІЛЕСПРЯМОВАНОСТІ ПЛАНУВАННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ

У сучасних умовах здійснення досудового розслідування особливого значення набуває правильне формування криміналістичних версій та ефективне планування розслідування, оскільки саме ці елементи визначають напрям і результат усієї роботи слідчого. Без чітко сформованих версій неможливо системно підходити до розкриття кримінального правопорушення, адже розслідування тоді носить хаотичний характер і може призводити до втрати важливої інформації.

У практичній діяльності часто виникають ситуації, коли слідчі обмежуються однією основною версією і не розглядають альтернативні варіанти розвитку подій, що може негативно впливати на повноту та об’єктивність розслідування. Крім того, недостатня увага приділяється саме